

Module 1

OneWorld

INHOUD

VRMG

Les 1

Onderzoek / **Letterclassificatie & Letteronderdelen**

Les 2

Onderzoek / **Vaktaal en teksthierarchie**

Les 3/4

Onderzoek / **Letterproef Broodtekst**

Les 5

Onderzoek / **Keuze lettertype heading deel 1**

Les 6

Onderzoek / **Keuze lettertype heading deel 2**

PDF deadline inleveren

Waar werk naar toe?

Onderzoek lettertype heading

Vormtaal Heading lji, dun Leeg (open/holle letter) Nauw Dicht op elkaar		
	Schreeletter - onderkast	Schreeletter - kapitaal
	Schreefloos - onderkast	Schreefloos - kapitaal

7 tot 10 keer de heading (corpsgrootte gelijk houden, bijv. 70 pt. Werkelijk corpsgrootte van een heading is afhankelijk van lettertype, formaat publicatie en je beoogde vormgeving; variërend tussen 100 pt en hoger komt vaak voor)

Je selecteert 4 lettertypen:
2 schreefloze- en 2 schreef lettertypen

Onderzoek lettertype heading + broodtekst

FORMULIER 'HEADING EN BROODTEKST' Vormtaal Heading Zet hieronder de kernwoorden uit je mindmap		
Voorbeeld broodtekst One World is een journalistiek tijdschrift die zich voornamelijk focussen op actuele en maatschappelijke problemen. Ik ben hier om een maatschappelijk probleem nog meer aan het licht te brengen bij vooral jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar). Dat is ook de doelgroep voor deze klus. De bedoeling is om de mensen er bewust van te laten worden over de problemen die er spelen, en hopelijk te kunnen motiveren om actie te ondernemen.	Voorbeeld broodtekst One World is een journalistiek tijdschrift die zich voornamelijk focussen op actuele en maatschappelijke problemen. Ik ben hier om een maatschappelijk probleem nog meer aan het licht te brengen bij vooral jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar). Dat is ook de doelgroep voor deze klus. De bedoeling is om de mensen er bewust van te laten worden over de problemen die er spelen, en hopelijk te kunnen motiveren om actie te ondernemen.	Voorbeeld broodtekst One World is een journalistiek tijdschrift die zich voornamelijk focussen op actuele en maatschappelijke problemen. Ik ben hier om een maatschappelijk probleem nog meer aan het licht te brengen bij vooral jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar). Dat is ook de doelgroep voor deze klus. De bedoeling is om de mensen er bewust van te laten worden over de problemen die er spelen, en hopelijk te kunnen motiveren om actie te ondernemen.
Contrast*: heb je voor je heading een schreefloze letter gekozen? Kies dan voor je broodtekst een schreef letter (en andersom)		
	Voorbeeld broodtekst One World is een journalistiek tijdschrift die zich voornamelijk focussen op actuele en maatschappelijke problemen. Ik ben hier om een maatschappelijk probleem nog meer aan het licht te brengen bij vooral jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar). Dat is ook de doelgroep voor deze klus. De bedoeling is om de mensen er bewust van te laten worden over de problemen die er spelen, en hopelijk te kunnen motiveren om actie te ondernemen.	Voorbeeld broodtekst One World is een journalistiek tijdschrift die zich voornamelijk focussen op actuele en maatschappelijke problemen. Ik ben hier om een maatschappelijk probleem nog meer aan het licht te brengen bij vooral jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar). Dat is ook de doelgroep voor deze klus. De bedoeling is om de mensen er bewust van te laten worden over de problemen die er spelen, en hopelijk te kunnen motiveren om actie te ondernemen.

- Werkelijk formaat van broodtekst zet je hier tussen de 9 - 11 pt.
- Zet de regelafstand op een heel cijfer; iets groter dan automatisch
- Maak de eerste 2 woorden van de tekst in een andere stijl (vet of cursief)

Je gebruikt de selectie van “lettertype heading” om een mooie combinatie van broodtekst en heading te creëren, waarbij de **combinatie van de 2 lettertypen samen**

contrast* vormen
(*uitleg op volgende dia's)

Theorie letterkeuze magazine

Lettertypen kiezen voor een tijdschrift

Je kan lettertypen kiezen in:

- 1. Contrast:**
2 lettertypen uit
2 lettersoorten
- 2. Harmonie**
1 lettertype

1. Contrast

2. Harmonie

1) Contrast

Twée lettertypen uit twee
verschillende lettersoorten

Bold Schreefloos
Book Schreef

2) Harmonie

Één lettertype
(met meerdere gewichten)

Black Schreefloos
& Light

Disharmonie

Combineer **NOOIT** 2 lettertypen uit 1 lettersoort

New Times Roman
Garamond

2 keer schreef

Helvetica
Futura

2 keer schreefloos

Knijp met je ogen, kijk door je wimpers: de lettervormen lijken te veel op elkaar; het 'wringt'

Opdracht in stappen | Onderzoek heading + broodtekst

Voor jouw magazine maak je een letterkeuze vanuit **contrast***

1. Pak de A3 onderzoek lettertype heading

Selecteer twee schreef- en twee schreefloze lettertypen (denk aan vorm/uitstraling)

Download [mamv.nl WK4 | Les 2 > Formulier heading + broodtekst](#)

Klaar? Print de A3 uit

2. Bekijk en bespreek met een klasgenoot welke combinatie het meest aansprekend en leesbaar is. Gebruik hiervoor het **analyseformulier**

Download [mamv.nl WK4 | Les 2 > Formulier Analyse lettertype](#)

3. **Alles gedaan?**

Download [mamv.nl WK4 | Les 2](#) indesign doc.opmaak Onderzoek Typografie

4. PDF Inleveren via Simulise

Stap 1

- Pak de A3 onderzoek lettertype heading (zie voorbeeld)
- Je selecteert 4 lettertypen: 2 schreefloze- en 2 schreef lettertypen (denk aan vorm/uitstraling)

Onderzoek lettertype heading

<p>Vormtaal Heading</p> <p>Ijl, dun Leeg (open/holle letter) Nauw Dicht op elkaar</p>	<p>Achtergebleven</p> <p>Achtergebleven</p> <p>Achtergebleven</p> <p>Achtergebleven</p> <p>Schreefletter - onderkast</p>	<p>ACHTERGEBLEVEN</p> <p>ACHTERGEBLEVEN</p> <p>ACHTERGEBLEVEN</p> <p>ACHTERGEBLEVEN</p> <p>Schreefletter - kapitaal</p>
	<p>Achtergebleven</p> <p>~~Achtergebleven~~</p> <p>Achtergebleven</p> <p>Achtergebleven</p> <p>Schreefloos - onderkast</p>	<p>ACHTERGEBLEVEN</p> <p>~~ACHTERGEBLEVEN~~</p> <p>ACHTERGEBLEVEN</p> <p>ACHTERGEBLEVEN</p> <p>Schreefloos - kapitaal</p>

7 tot 10 keer de heading (corpsgrootte gelijk houden, bijv. 70 pt. Werkelijk corpsgrootte van een heading is afhankelijk van lettertype, formaat publicatie en je beoogde vormgeving: variërend tussen 100 pt en hoger komt vaak voor)

Stap 1 vervolg

Contrast*: heb je voor je heading een schreefloze letter gekozen? Kies dan voor je broodtekst een schreef letter (en andersom)

- Download mamv.nl WK4 | Les 2 > [Formulier heading + broodtekst](#)
- Maak het voorbeeld na met je eigen 4 gekozen heading lettertypen en de gekozen broodtekst lettertypen uit je letterproef.
- Klaar? Print de A3 uit

FORMULIER 'HEADING EN BROODTEKST

Vormtaal Heading

Zet hieronder de kernwoorden uit je mindmap

ACHTER
GEBLEVEN

Voorbeeld broodtekst

One World is een journalistiek tijdschrift die zich voornamelijk focussen op actuele en maatschappelijke problemen. Ik ben hier om een maatschappelijk probleem nog meer aan het licht te brengen bij vooral jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar). Dat is ook de doelgroep voor deze klus. De bedoeling is om de mensen er bewust van te laten worden over de problemen die er spelen, en hopelijk te kunnen motiveren om actie te ondernemen.

ACHTER
GEBLEVEN

Voorbeeld broodtekst

One World is een journalistiek tijdschrift die zich voornamelijk focussen op actuele en maatschappelijke problemen. Ik ben hier om een maatschappelijk probleem nog meer aan het licht te brengen bij vooral jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar). Dat is ook de doelgroep voor deze klus. De bedoeling is om de mensen er bewust van te laten worden over de problemen die er spelen, en hopelijk te kunnen motiveren om actie te ondernemen.

ACHTER
GEBLEVEN

Voorbeeld broodtekst

One World is een journalistiek tijdschrift die zich voornamelijk focussen op actuele en maatschappelijke problemen. Ik ben hier om een maatschappelijk probleem nog meer aan het licht te brengen bij vooral jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar). Dat is ook de doelgroep voor deze klus. De bedoeling is om de mensen er bewust van te laten worden over de problemen die er spelen, en hopelijk te kunnen motiveren om actie te ondernemen.

ACHTER
GEBLEVEN

Voorbeeld broodtekst

One World is een journalistiek tijdschrift die zich voornamelijk focussen op actuele en maatschappelijke problemen. Ik ben hier om een maatschappelijk probleem nog meer aan het licht te brengen bij vooral jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar). Dat is ook de doelgroep voor deze klus. De bedoeling is om de mensen er bewust van te laten worden over de problemen die er spelen, en hopelijk te kunnen motiveren om actie te ondernemen.

Contrast*: heb je voor je heading een schreefloze letter gekozen? Kies dan voor je broodtekst een schreef letter (en andersom)

- Werkelijk formaat van broodtekst zet je hier tussen de 9 - 11 pt.
- Zet de regelafstand op een heel cijfer; iets groter dan automatisch
- Maak de eerste 2 woorden van de tekst in een andere stijl (vet of cursief)

Klaar met je heading & broodtekst onderzoek?

Bespreek samen met een klasgenoot je/jullie onderzoek.

Download hiervoor het analyseformulier.

Stap 2

Bespreek met je buur

- Contrast
  - Vormtaal / Sfeer
  - Leesbaarheid
-
- Maak een definitieve keuze
  - Korte verantwoording

FORMULIER 'HEADING EN BROODTEKST

Vormtaal Heading

Zet hieronder de kernwoorden uit je mindmap

Contrast*: heb je voor je heading een schreefloze letter gekozen? Kies dan voor je broodtekst een schreef letter (en andersom)

ACHTER
GEBLEVEN

Voorbeeld broodtekst

One World is een journalistiek tijdschrift die zich voornamelijk focussen op actuele en maatschappelijke problemen. Ik ben hier om een maatschappelijk probleem nog meer aan het licht te brengen bij vooral jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar). Dat is ook de doelgroep voor deze klus. De bedoeling is om de mensen er bewust van te laten worden over de problemen die er spelen, en hopelijk te kunnen motiveren om actie te ondernemen.

ACHTER
GEBLEVEN

Voorbeeld broodtekst

One World is een journalistiek tijdschrift die zich voornamelijk focussen op actuele en maatschappelijke problemen. Ik ben hier om een maatschappelijk probleem nog meer aan het licht te brengen bij vooral jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar). Dat is ook de doelgroep voor deze klus. De bedoeling is om de mensen er bewust van te laten worden over de problemen die er spelen, en hopelijk te kunnen motiveren om actie te ondernemen.

- Werkelijk formaat van broodtekst zet je hier tussen de 9 - 11 pt.
- Zet de regelafstand op een heel cijfer; iets groter dan automatisch
- Maak de eerste 2 woorden van de tekst in een andere stijl (vet of cursief)

ACHTER
GEBLEVEN

Voorbeeld broodtekst

One World is een journalistiek tijdschrift die zich voornamelijk focussen op actuele en maatschappelijke problemen. Ik ben hier om een maatschappelijk probleem nog meer aan het licht te brengen bij vooral jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar). Dat is ook de doelgroep voor deze klus. De bedoeling is om de mensen er bewust van te laten worden over de problemen die er spelen, en hopelijk te kunnen motiveren om actie te ondernemen.

ACHTER
GEBLEVEN

Voorbeeld broodtekst

One World is een journalistiek tijdschrift die zich voornamelijk focussen op actuele en maatschappelijke problemen. Ik ben hier om een maatschappelijk probleem nog meer aan het licht te brengen bij vooral jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar). Dat is ook de doelgroep voor deze klus. De bedoeling is om de mensen er bewust van te laten worden over de problemen die er spelen, en hopelijk te kunnen motiveren om actie te ondernemen.

Stap 2 vervolg: Analyseformulier - Lettertype keuze

1

ANALYSE FORMULIER – LETTERTYPE KEUZE

Naam: _____

Doel van deze opdracht
Ik kan d.m.v. analyse formulier toetsen of wat ik heb willen benadrukken ook overkomt.
Ik kan mijn keuze verantwoorden

- Je gaat het werk van je klasgenoot analyseren
- **Print** het gemaakte formulier 'Broodtekst en Heading' uit.
- Bespreek de vragen.
- Vul allemaal het formulier volledig in.
- Maak een definitieve keuze!
- Onderbouw de keuze

1. CONTRAST
Combinatie 1
Is er contrast bij de combinatie van deze twee lettertypen?
Zet een kruisje (X) achter wat van toepassing is:

Heading	Broodtekst	Contrast
Schreefloze letter	Schreef letter	Ja
Schreef letter	Schreefloze letter	Nee
Script		

Combinatie 2
Is er contrast bij de combinatie van deze twee lettertypen?
Zet een kruisje (X) achter wat van toepassing is:

Heading	Broodtekst	Contrast
Schreefloze letter	Schreef letter	Ja
Schreef letter	Schreefloze letter	Nee
Script		

Combinatie 3
Is er contrast bij de combinatie van deze twee lettertypen?
Zet een kruisje (X) achter wat van toepassing is:

Heading	Broodtekst	Contrast
Schreefloze letter	Schreef letter	Ja
Schreef letter	Schreefloze letter	Nee
Script		

2

Combinatie 4
Is er contrast bij de combinatie van deze twee lettertypen?
Zet een kruisje (X) achter wat van toepassing is:

Heading	Broodtekst	Contrast
Schreefloze letter	Schreef letter	Ja
Schreef letter	Schreefloze letter	Nee
Script		

2. VORMTAAL/SFEER
Zet een kruisje (X) achter wat van toepassing is:
Meerdere keuzes zijn mogelijk.

Heading 1 Wat is de sfeer?	Heading 2 Wat is de sfeer?	Heading 3 Wat is de sfeer?	Heading 4 Wat is de sfeer?
Hard	Hard	Hard	Hard
Sierlijk	Sierlijk	Sierlijk	Sierlijk
Flexibel	Flexibel	Flexibel	Flexibel
Precies	Precies	Precies	Precies
Dominant	Dominant	Dominant	Dominant
Creatief	Creatief	Creatief	Creatief
Eigenwijs	Eigenwijs	Eigenwijs	Eigenwijs
Zorgzaam	Zorgzaam	Zorgzaam	Zorgzaam
Zacht	Zacht	Zacht	Zacht
Betrouwbaar	Betrouwbaar	Betrouwbaar	Betrouwbaar
Doelbewust	Doelbewust	Doelbewust	Doelbewust
Ordelijk	Ordelijk	Ordelijk	Ordelijk
Nauwkeurig	Nauwkeurig	Nauwkeurig	Nauwkeurig
Chaotisch	Chaotisch	Chaotisch	Chaotisch
Sociaal	Sociaal	Sociaal	Sociaal
Impulsief	Impulsief	Impulsief	Impulsief
Uitbundig	Uitbundig	Uitbundig	Uitbundig
Bescheiden	Bescheiden	Bescheiden	Bescheiden
Nieuwsgierig	Nieuwsgierig	Nieuwsgierig	Nieuwsgierig
Voorzichtig	Voorzichtig	Voorzichtig	Voorzichtig
Behulpzaam	Behulpzaam	Behulpzaam	Behulpzaam
Avontuurlijk	Avontuurlijk	Avontuurlijk	Avontuurlijk
Eerlijk	Eerlijk	Eerlijk	Eerlijk
Open	Open	Open	Open

Op de onderste rij kan jezelf iets invullen als de juiste sfeer er niet bij staat.

3

3. LEESBAARHEID/AANSPREKENHEID
In welke combinatie zijn de twee gekozen lettertypen het meest leesbaar en aansprekend?
Maak 1 keuze. Zet een kruisje (X) achter wat van toepassing is.

Combinatie	Combinatie
Nr 1	Nr 3
Nr 2	Nr 4

4. DEFINITIEVE KEUZE
Stel je jezelf vraag:
Welke sfeer heb jij willen benadrukken bij de keuze van je lettertype voor de heading?

De sfeer die ik hebben willen benadrukken is: _____

Bij welke heading komt de sfeer het beste overeen met wat je hebt willen benadrukken?
Gebruik hiervoor de verkregen feedback bij vraag nr. 2

Heading nr. _____

Welke combinatie kies jij?
Gebruik hiervoor de verkregen feedback bij vraag nr. 3

Combinatie nr. _____

Geef een korte toelichting op je definitieve keuze

Wk 4 les 2 | Onderzoek Heading + Broodtekst / Analyseformulier
 Formulier: [\[📄\] heading + broodtekst kan je hier downloaden](#)
 Formulier: [\[📄\] 'Analyse -Lettertype keuze' kan je hier downloaden](#)
 Download hier: [\[📄\] Indesign doe opmaak Onderzoek Typografie](#)

Download het analyseformulier op mamv.nl > week 4

Stap 3

Alles klaar?

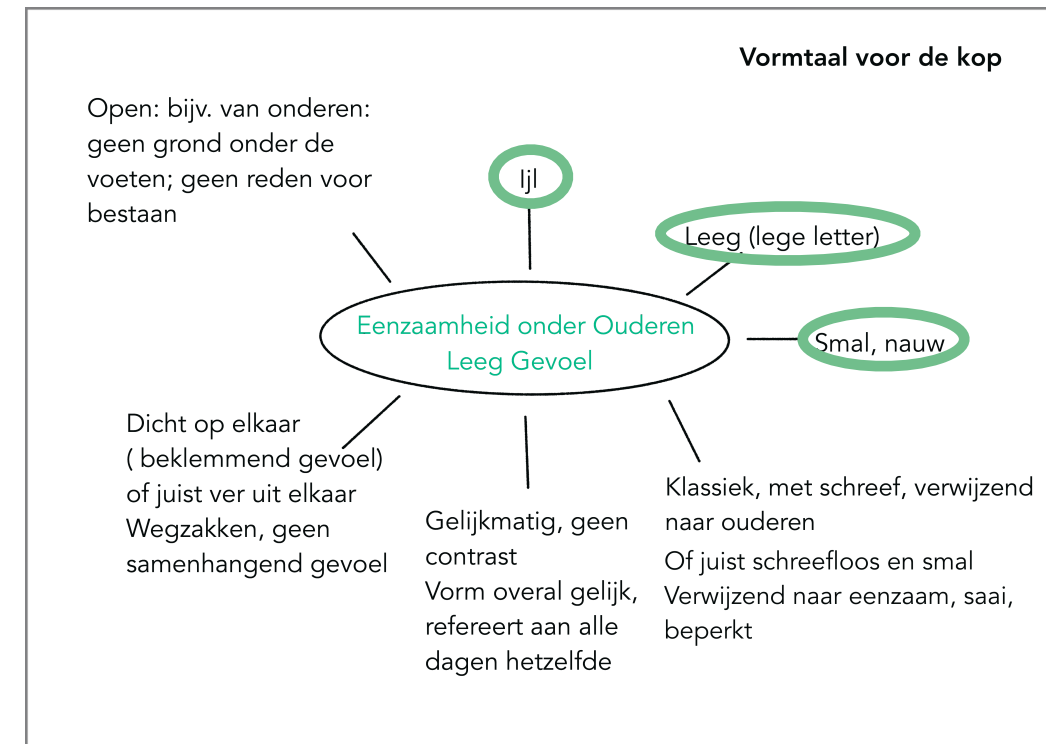
- Download mamv.nl WK4 | Les 2 indesign doc.opmaak Onderzoek Typografie
- Maak van het Indesign doc. een pdf (zonder snijtekens)
- Inleveren in simulise voor **donderdag 26 september voor 23.59 uur**

Wat lever je vandaag via simulise in?

Letterproef Broodtekst

Schreefloop	9 pt	10 pt	11 pt
Baltzer	Deen tenneged mde velen...	Deen tenneged mde velen...	Deen tenneged mde velen...
Was	Deen tenneged mde velen...	Deen tenneged mde velen...	Deen tenneged mde velen...
Proxima Nova	Deen tenneged mde velen...	Deen tenneged mde velen...	Deen tenneged mde velen...
Halvury	Deen tenneged mde velen...	Deen tenneged mde velen...	Deen tenneged mde velen...
Era Sans	Deen tenneged mde velen...	Deen tenneged mde velen...	Deen tenneged mde velen...
Scenark	Deen tenneged mde velen...	Deen tenneged mde velen...	Deen tenneged mde velen...

Mindmap - vormtaal

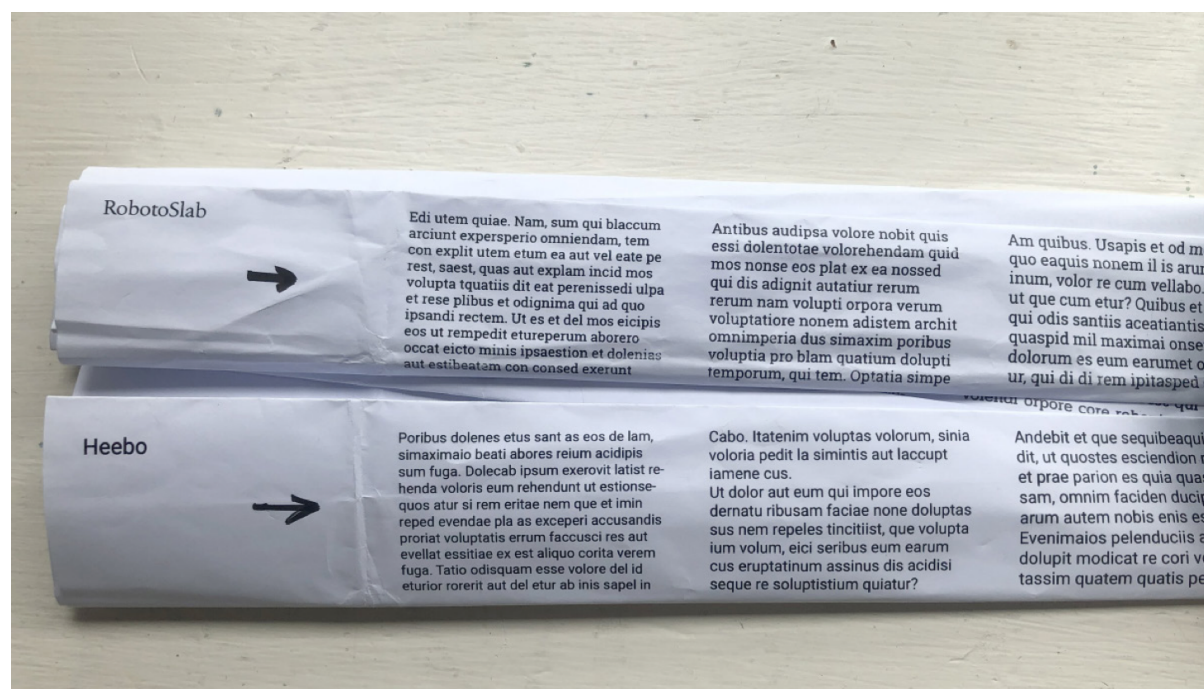
Onderzoek lettertype voor de heading + broodtekst

Voorbeeld broodtekst	ACHTER GEBLEVEN	ACHTER GEBLEVEN
Voorbeeld broodtekst	Voorbeeld broodtekst	Voorbeeld broodtekst
Voorbeeld broodtekst	Voorbeeld broodtekst	Voorbeeld broodtekst
Voorbeeld broodtekst	Voorbeeld broodtekst	Voorbeeld broodtekst
Voorbeeld broodtekst	Voorbeeld broodtekst	Voorbeeld broodtekst
Voorbeeld broodtekst	Voorbeeld broodtekst	Voorbeeld broodtekst
Voorbeeld broodtekst	Voorbeeld broodtekst	Voorbeeld broodtekst
Voorbeeld broodtekst	Voorbeeld broodtekst	Voorbeeld broodtekst
Voorbeeld broodtekst	Voorbeeld broodtekst	Voorbeeld broodtekst
Voorbeeld broodtekst	Voorbeeld broodtekst	Voorbeeld broodtekst

7 keer of meer gelezen letters voor de broodtekst (toespraak in taal 24 pt. bij afdruk)

Werkelijk formaat van broodtekst zal je hier 11 pt. Maak de eerste 2 woorden van de tekst in een andere stijl (of of course)

Foto keuze Broodtekst

Onderzoek lettertype voor de heading

Vormtaal Heading
V, D, N
Lang open/hole letter
Nauw
Dicht op elkaar

Achtergebleven	ACHTERGEBLEVEN
Achtergebleven	ACHTERGEBLEVEN
Achtergebleven	ACHTERGEBLEVEN
Achtergebleven	ACHTERGEBLEVEN
Achtergebleven	ACHTERGEBLEVEN
Achtergebleven	ACHTERGEBLEVEN
Achtergebleven	ACHTERGEBLEVEN

7 tot 10 keer de heading toespreekte gelijk houden, bijv. 70 pt. Werkelijk copyright van een heading is afhankelijk van lettertype, formaat publicatie en je benodigde vormgeving, varieert tussen 100 pt en hoger (ook vaak voor)

Analyse formulier

1

ANALYSE FORMULIER – LETTERTYPE KEUZE

Naam: _____

Doel van deze opdracht
Ik kan d.m.v. analyse formulier toetsen of wat ik heb willen benadrukken ook overkomt. Ik kan mijn keuze verantwoorden

- Je gaat het werk van je klasgenoot analyseren
- Print het gemaakte formulier 'Broodtekst en Heading' uit.
- Bespreek de vragen.
- Vul allemaal het formulier volledig in.
- Maak een definitieve keuze!
- Onderbouw de keuze

1. CONTRAST
Combinatie 1
Is er contrast bij de combinatie van deze twee lettertypen?
Zet een kruisje (X) achter wat van toepassing is:

Heading	Broodtekst	Contrast
Schreefloze letter	Schreef letter	Ja
Schreef letter	Schreefloze letter	Nee
Script		

Combinatie 2
Is er contrast bij de combinatie van deze twee lettertypen?
Zet een kruisje (X) achter wat van toepassing is:

Heading	Broodtekst	Contrast
Schreefloze letter	Schreef letter	Ja
Schreef letter	Schreefloze letter	Nee
Script		

Combinatie 3
Is er contrast bij de combinatie van deze twee lettertypen?
Zet een kruisje (X) achter wat van toepassing is:

Heading	Broodtekst	Contrast
Schreefloze letter	Schreef letter	Ja
Schreef letter	Schreefloze letter	Nee
Script		

3 x A4

Proces criteria onderzoek typografie

- De leerling kan schriftelijk uitleggen waarom de gekozen lettertypes (heading/broodtekst) geschikt zijn voor zijn magazine op basis van de criteria leesbaarheid, “contrast” en vormtaal.

Product criteria onderzoek typografie

- Er is een letterproef broodtekst aanwezig met 6 x schreef- als 6 x schreefloze letter
- Er is een foto aanwezig met de gekozen broodtekst lettertypen
- Er is een handmatige geschreven mindmap over vormtaal aanwezig
- Er is onderzoek heading + heading/broodtekst aanwezig
- Er is een ingevuld analyseformulier